

Fóia enciclopedica si beletristica cu ilustratiuni.

PEST'A

Ese in fie-care septemana cdata, adeca dominec'a
contienendu o c6la si diumetate.

16/28.

Pretulu pentru Austria

pe Jul. Dec. . . . . 4 fl. —
pe Jan.—Dec. . . . . 8 fl. — cr.

optom.

Pentru Romania

pe Jul.—Dec. unu galbenu si diumetate.

1866.

Nr.

34.

Cancelari'a redactiunei

Strat'a morarilor Nr. 10.

unde sunt a se adresá manuscriptele si banii
de prenumeratiune.

Epistolele nefrancate nu se primescu si opurile
anonime nu se publica.

II

curso
anualu.

MISTERIELE NOPTII.

Candu din stele aur6se
N6ptea vine 'ncetisioru
Cu-a ei umbre suspinande,
Cu-a ei silfe siopotinde,
Cu-a ei vise de amoru;

Câte animi in placere
I resalta usiurelu;
Dar' pe câte durer6se
Cantu-i misticu le ap6sa,
Cantu-i blandu, incetinelu.

D6ue umbre albici6se
Ca si fulgii de ninsori,
Radiele din alb'a luna
Mi le torcu, mi le 'mpreuna
Pentru 'ntregulu viitoriu;

Ér' doi angeri, canta 'n plangeri,
Plangu in n6pte durerosu
Si se stingu ca d6ue stele,
Care 'n nunta usiurele
Se cununu cadiende josu.

Intr'unu cuibu de turturele
Ca si fluturii de-usioru
Salta Eros nebunesce
Lu desmérda, lu 'ncaldiesce
Cu unu visu de tainicu doru;

Ér' in norulu de profume
D6ue suffete de flori
Le desparte-a noptii mire
Cu fantastic'a-i sioptire,
Le resfira, pana moru.

Candu pe stele aurie
N6ptea d6orme usiurelu,
Câte anime ridiende,
Dar' pe câte suspinande
Le delasa 'ncetinelu.

Dar' asié ni e destinulu
Vitregu pré adeseori,
Unui' lumea-i acord6dia,
Er pe altulu lu-bot6dia
Cu-a lui roa de plansori.

Mihaiu Eminescu.

DOIC'A FLÓREA.

(Novela originala.)

Serman'a doic'a Flórea! — Cátu e diu'a nu mai are stare, neinctatu ambla de-alungulu satului cu copilulu in bratie, pe cine intelnesce cu toti schimba câteva vorbe, apoi iute merge mai departe si éra se 'ntorce si de diece ori pe unde a mai fostu.

Érn'a si vér'a imbracata numai cu nesce sdrentie si descultia alérga in susu si in giosu, pèu-i cam incaruntitu — care óre cand a potutu fi negru ca pén'a corbului — flustura in ventu, — baiatu-i ca de doi ani si mai bine neintreruptu e in bratiele ei, neinctatu lu saruta si vorbesce cu dinsulu desmerdandu-lu cu cele mai gingasie fragedîmi de mama, si bietulu baiatu suride ca unu angerasiu, dar asié de trista, asié de dorerósa e acea suridere cand vedi câ fati'a lui e galfada, palita de suferintiele multe ce le-a intempinatu indata cum a venitu pe lume . . . . . Si nu sunt óre anime bune in totu satulu, cari sê se 'ndure si sê ajute pe biét'a muiere nefericita?! . . . . Ba sunt, — ómenii buni, o totu imbia sê siéda la iei, sê se odihnésca, si ea serman'a se pune sê remana la ei si ea pofta manca daca i dá cineva ceva, apoi dupa ce a mancatu ceva ea si copilulu si s'a mai odihnit, indata se scóla si se duce mai departe, câ-ci ea „trebuie sê mérga, câ-i vine barbatulu, Ionica alu ei, care s'a dusu departe, departe si astadi trebuie sê vina cu bani multi, cu avere mare; câ-ci, elu i-a tramisu veste câ astadi vine negresitu si de-aia trebuie sê grábésca 'naintea lui . . .

Si asié díce ea in tóte dílele, totu-deuna ascépta si crede câ vine Ionica alu ei, si Ionica nu mai vine. — Serman'a se duce pana 'n capulu satului si intréba pe toti ómenii cu cine se 'ntelnesce câ n'a vediutu pe Ionica? — Nime nu-i respunde nemicu, nime nu-i scie sê-i dé o mangaiare asceptata, dar ea nu se supera de aceea, ci se duce mai departe, câ-ci dincolo de padure e Ionica, care vine cu bani multi, cu avere mare . . .

Apoi pléca pe drumulu mare catra padure si nu vede pe nime . . . si ea s'ar totu duce pana cine scie unde, dar se intalnesce cu caletori cunoscuti, carii i spunu, câ sê mérga a casa, câ indesiertulu ascépta astadi, câ-ci astadi nu vine Ionica. —

Serman'a apoi pléca machnita catra satu, copilulu din bratie vediendu câ mam'a sa e in tristata, incepe a plange, dar ea numai decátu face o fatia serina si lu mangaie:

— Taci, dragulu mamei, taci câ vine tat'a, vine cu bani multi si avere mare, si-ti aduce tîe cai frumosi si mam'a te-a imbracá frumosu, si tu vei fi unu domnisoru, unu craisioru . . . taci dragulu mamei câ acusi vine tat'a si vomu mancá cu elu si vomu vorbí cu elu — si pe tine te-a imbracá frumosu ca pe unu domnisoru . . . câ tat'a vine cu bani multi, cu avere mare . . .

— Cand vine tat'a? — intréba baiatulu si atunci biét'a mama stâ indata pe locu si se uita in pregiuru si ea vede indepartare nesce ómeni si atunci cu bucuria eschiamo:

— Éca tat'a, éca tat'a, dragulu meu, colo vine tat'a, sê mergemu dragulu meu, sê mergemu inaintea lui . . . canta numai cum vine, cum grabesce . . . dar abunasém'a a ratecitu calea, câ nu vine catra satu, se duce in alta parte . . .

— Ionica, Ionica unde te duci, incatro ai plecatu? — striga ea dupa ómeni si apoi peste olde de-a dreptulu pléca si fuge câtu póte cu copilulu in bratie si totu striga:

— Incóce Ionica, incóce, incóce!

In fine ajunge ómenii si nu e Ionica, apoi se duce mai departe si asié ambla câtu e diu'a peste otare, cand inserédia se duce in satu si intra la cas'a cea d'antaiu, unde voiesce ea si nime n'o alunga, nici unu cane n'o latra câ-ci totu satulu o cunosce si cand o vedu i dau de mancare si de beutu, si ea e buna, ea li multiamesce si li díce câ li-a dá ea totu indereptu, câ va platí Ionica alu ei tóte binefacerile lor, si ea nu s'a uitá de ei cand va fi éra avuta, cand va vení Ionica, câ Ionica vine cu bani multi, cu avere mare si apoi se cununa cu elu, câ asié a dísu Ionica, si Ionica e bunu, câ i-a juratu ei câ va vení mane si mane abunasém'a vine, câ mane e Dominec'a Rosalielor, mane trebuie sê vina câ-ci mane e cununi'a lor, a lui Ionica si Floric'a.

Ómenii audu aceste vorbe in tóte dílele, s'au indatinatu cu ele, si nu se pré uita la ea câ ce vorbesce, ci o imbia sê se duca sê se culce in casa, dar ea nu voiesce, ea dórme afara, câ-ci in diori de diua de demanétia trebuie sê se scóle, sê mérga 'naintea lui Ionitia, care i-a tramisu veste câ mane abunasém'a vine, câ mane e cununi'a lor . . .

Si ast'a totu asié merge in tóte dílele, si nu mai desperédia, cu tóte câ Ionica alu ei póte-cá demultu — fórté de multu e mortu.

Serman'a Doic'a Flórea!

Istorie' a noastră s'a intemplatu intr'unu satu din Banatu 'nainte cu douăzeci de ani. Atunce alte timpuri au fostu! — Atunce sê fii vediutu pe Doic'a Flórea. — Atunce sê fii vediutu pe Floric'a frumósa, in totu satulu si dóra in totu pregiurulu n'a fost fêta inaintea ei, si acuma serman'a — ea e cea mai din urma, — atunce ea a fost finti'a cea mai fericita si acuma — cea mai nefericita.

Astfelu e sortea, astadi dâ si mane tóte ti rapesce. — Dar' sê vedemu ce s'a intemplatu?!

In satulu — sê-lu nimimu — Padureni n'a fost nime mai in stare buna decâtu Ana Cojocariu. — Ea curundu remase veduva, barbatulu ei i-a moritu inca in anii teneretielor, dar' nu voi sê se mai marite ci remase credințiosa pana la mórte, câ-ci avea o dragalasia fetitia, pre Florica cea frumósa ca unu ange-rasiu.

Ea nu voi sê vina unu altu strainu ca sê poruncésca in binele, ce-i remase de la iubitului ei barbatu. — Sciea ea bine câ a fost sermana cand s'a maritatu dupa Petru Cojocariu si nu s'ar fii impacatu cu sine nici cand dóra, daca ar fii uitatu iubirea si bunetatea lui.

Indesiertu i-se imbiau barbatii, ma si junii cei mai voinici si mai avuti, ea nu voi sê-ii asculte si remase veduva ca sê póta impresorâ tóta iubirea sa numai si numai fetitiei sale.

Si póte câ mai bine erâ de n'ar fii iubit'o asié de tare!

N'a mai crescutu copila mai desmierduta ca Florica. — Mam'a sa o iubiá si o padiá mai multu ca vederea ochilor ei si a crescut'o totu in imbuibare; — dar' cum nu? pentru Ddieu! cand nu avea pe nime altulu, si cu atâta avere ce avea ea dóra n'a lasá ca unic'a sa fêta sê simtia vre-o lipsa.

Veni apoi timpul cand Florica erâ fêta mare. — Cine va poté descrie bucuri'a si mandri'a bieteii mame, cand ajunse odata unic'a sa fiica — fêta mare, cand se vede reintinerita in o dînisióra atâtu de frumósa? — Si venira curundu petîtori din tóte partile, cari de cari totu mai alesi si mai avuti, — dar' ce folosu câ-ci Ana Cojocariu si-a propusu câ nu-si va dá fêt'a dupa unu plugariu, câ-ci daca i-a datu Ddieu atâta avere si ea a fost nenorocita câ i-a moritu barbatulu, barem fêt'a sa sê fie mai fericita, sê fie o dómna, séu celu putienu jupánésa.

Si din acestu propusu nime n'o potea abate.

Ea si opri fêt'a sa ca sê mérga la jocu unde mergu toti tinerii satului, — i aruncá hai-

nele simple tieranesci si i cumperá tióle domnesci pe moda, câ-ci asié se cuvine unei domni-sióre carea vré si póte sê fie dómna.

— Ano, Ano, nu faci bine! — i dicea ade-seori preotulu din locu — esti pré mandra, pré falósa de fêt'a ta si falosí'a nici odata nu e buna.

— Dar' lasa-me parinte, — i raspundea ea totu-deuna — câ-ci dóra potu si eu asceptá vre-unu norocu fetei mele, au nu vedu câ alte fete mai sermane se facu dómne si eu sê lasu fêt'a mea totu tieranca?

— Ddieu, sê-ti dee norocu cu fêt'a! — dise preotulu mai departe — dar' n'ar fii trebuitu, sê o desmierdi asié de tare, vedi s'a si latitu vorba prin satu, câ fêt'a ta nu se uita nici la unu tieranu câtu de betranu sê fie . . .

— Dieu, câ si bine face, — lu intrerupse Ana — eu i-am poruncitu sê faca asié, si nu-mi pasa daca s'a si maniá totu satulu, câ-ci nu e fêt'a mea pentru junii de la satu.

Betranulu preotu vediù in fine câ svaturile sale sunt primite ca lintea aruncata pe parete, lasá muierea in pace, numai cand si cand i mai aruncá câte-o infruntare.

— Ano, Ano, baga sém'a ce faci!

— Grigea mea e ce sê facu eu parinte, ér' nu a santiei sale.

Preotulu superatu de acestu respunsu nepasetoriu, nici câ mai intinse vorbe cu dinsa, cu atâta mai alesu, câ-ci a audit'o odata dicandu catra ómeni, câ popa de aceea o infrunta, câ-ci ar voi sê ieie pe Florica ei dupa fetiorulu seu, si ea dieu nu va dá fêt'a sa dupa unu prepaditu de preparandu, câ-ci ea trebuie sê fie odata dómna mare, ér' nu descaltia sê mance colaci de la seraci.

Si pe semne Ana Cojocariu a avutu cuventu sê presupuna asié ceva, câ-ci abunaséma nu de flori de mâru se totu uita peste gardu Ghitia-a Popii, adeca Georgie Sioimanu, fetiorulu preotului, carele siedea chiaru in vecinetate.

Mai alesu cand simte Ghitia câ Florica, frumos'a sa vecina, se primbla prin gradina, singurica singurea si bietulu tineru s'ar fii uitatu dieu, trei dîle si trei nopti in gradina, câ-ci a avutu ce vedé.

Frumos'a Florica ca dîn'a florilor se desmierdá cu soriórele sale, cu florile dragalasia a primaverei. Asié de placuta, asié de farmecatóre erâ ea, cand se aplecá acusi ici, acusi colé la câte-o tufitia de flori, si le intrebá cu fragedime câ: de ce plangu ele in diori de diua, dóra s'au superatu pe dîn's'a? — Dar' florile nu-i raspundeau nemicu, ci par' câ surideau mereu, si

ea atunce atâta li vorbea, atâta le inganá si desmierdá câ in urma cu incetulu — incetulu sororile ei nu mai lacremau, lacrimile lor sbo-
rau ca si cand ar dîce, câ nu mai plangu, daca e Floriôra, dîn'a lor cu dinsele. Si atunci frumo-
s'a copila atâta se bucurá, atâta se desfatá, câ si sorele suridea de bucuri'a ei.

Si aceste tóte le vedea Ghitia a Popii, care nevediu de nime, pitulitu dupa unu arbore tufosu se desfatá cu privirea Floriôrei frumo-
se.

Cand si cand numai se vedeau tinerii acestia, dar Ghiorghitia nici câ a visatu vre-odata câ va si poté vorbí cu Florica frumo-
sa si — avuta. — Se multamiá elu numai cu aceea câ o póte vedé cand si cand, si erá peste mesura de fericitu daca câte-odata se intelniau privi-
rile lor.

In acea clipa, cand se uitau din departare unulu la altulu, amendoi tresareau de puterea unor simtieminte necunoscute inca, — câ-
ci amendoi erau frumosiei si tinerei ca dóue floricele.

Intr'o dî de demanetia, ca totu deuna, éra s'a dusu Ghitia la loculu seu de pandire, si pu-
tieniu aseptá, cand éca Florica si sosese, — dar' pare câ n'ar mai fi ea. — Serman'a atâtu de trista erá, si nu mai întrebá florile câ de ce plangu? — Florile surideau si-si ascunse lacri-
mele in sinulu lor, numai ca sê nu se supere dîn'a lor, ea inse nici câ se mai uitá la ele si in locu sê li mai cante doine dragalásie si pline de placere si bucuria, începù a intoná unu cantecu gelnicu, dorerosu, câtu paserile se opriau in sboru, sórele se 'nvaliá între nori si tóte florile pare câ lacremau, dar' cum sê nu lacrimedie si florile cand audu unu versu atâtu de tristu, atâtu de melodiosu.

Plangeti mandre floricele,
Plangeti vai, dílele mele,
Câ de voi me despartiescu,
In mormentu sê m' odihnescu.

Bietulu Ghitia inca mai începù sê planga, cand resuná acestu cantecu dorerosu si abea incetá Florica cu canteculu — fara sê scie câ ce face — indata sarì in gradina si intr'o clipa ajunsse la trist'a sa vecina.

— Frumósá fetitia — eschiamá elu — iérta câ am cutediatu sê vinu la tine, — nu m'am potutu retiené ca sê nu vinu sê te mangaui si sê-ti spunu, câ dorerea ta e si a mea.

Florica se uitá lungu la dinsulu si apoi voi sê lu parasésca numai decátu, dar Ghioghi-

tia nu s'a ostenitu sê séra in gradina ca apoi sê remana acolo singuru cu budiele umflata, ei apucá fetiti'a de mana si i vorbi câte si mai — câte, din cari biét'a Florica putiene pricepea, dar elu singuru inca nu sciea bine câ ce vor-
besce, inse i totu vorbiá si fetiti'a dragalasia remase si ascultá vorbirile lui cele nebunaticé, ar fi voitu sê fuga, sê sbóra de langa dinsulu, inse pareá câ o tiene cineva incremenita de pamentu si nu putea sê face unu pasiu.

— Ce ti-e frumosic'a mea, díse Ghitia apoi mai cu indresnéla apropiindu-se catra Florica — de ce plangi asie de tristu, asié de dorerosu, — spune si nu te tenguí in ascunsu, câ-ci daca nu e altulu pe fati'a pamentului care sê te mangaie, — eu te voiu mantuí de ori ce intris-
tare, macar sê se céra pentru acésta totu ce am — vieti'a mea!

Si atunci Florica începù éra si unu versu doiosu :

Nu sciu Dómne, ce va fi?
Câ-ci bol'a-mi n'o sciu numi,
Sciu numai câ totu me dóre,
Câ me uscu cum pere-o flóre.

— Dapoi scump'a mea, ce te dóre, ce nu spuni dorerea ta?!

Florica începù de nou a cantá si mai tristu :

Dómne, Dómne, ce-asíu sci spune,
Cand dorerea-mi n'are nume.
Maic'a mea me totu intréba:
— „Ce te dóre spune draga?!
Duce-te-oiu la vrajitóre,
Care-a sci câ ce te dóre.
Ce te dóre, ce ti-e léculu,
O scie pe ea totu satulu,
Câ-e vestita vrajitóre
D'a vindecá orice bóla . . .
— Inse-aceea sciu eu bine,
Câ nu e flóre in gradine,
Nici câ-e lécu in descantare,
Care mi-ar dá vindecare,

Cu aceste apoi si-a finitu canteculu, acuma Ghitia veni la rondu ca s'o mangaie, dar' elu in locu, s'o mangaie, i spuse inca si dorerea lui care inca e asie de mare ca si a Floriceii, inse dorerea lui póte câ e si mai primesdiósá, câ-ci elu nici câ mai are nadejde câ va scapá de ea, câ-ci cine o ar poté vindecá, aceleia nici câ i-e iertatu sê-i spuna dorerea . . .

— Ha, ha, ha! — resuná unu risetu aprópe.

(Finea va urmá.)

Julianu Grozescu.

La rugametea

dnului B. in Gaz. Tr. nr. 72—5 a. c.

Nu pentru multime'tă, ce mi-o face d. B., de care nu me aflu demnu, ci dein interesu curatu literariu mai scriu si ceste pucine ce voru urmă; lasandu inse si altoru filologi, deca voru vré, materia destula de mediatu, numai se nu fia sarbede, cá ale Albinei din nr. cutare, cá ce de sarbediele suntemu satuli.

Nu ne mestecămu nece in celea, ce suntu adresate scolei Blasiului, si altoru scole si persone numite, pentru cá fia-care — si va impleni detori'a sa, nu me indoiescu, pre cátu voru crede a fi de lipsa.

mi suntu (cu u) gazetele, in cari de vre una cáti-va ani mai nu am mai scrisu nemica.

Si ce se fiu scrisu? In politica a me mestecă, dupa parerea dnului B., mai cá numi ar' fi liertatu, fiendu cá-su camu filologu. Ér deca nu am vrutu se scriu lucrure filologice, caus'a am spusu-o in scrisori'a-mi dein a-ante la inceputu.

Cu tote astea inse eu sum de parere, cá si filologiloru este liertatu a politisá, cá si politiciloru ex professione a filologisá, pentru cá si filologii suntu (erasi cu u) cetatiani, cu drepture cetatianesci, de cari se tiene si dreptulu de a politisá. Celu pucinu, eu nu credu, cá cene-va numai dein causa, cá e filologu, si-ar' pierde

Biserica catedrala in Zagabria. (Vedi pagin'a 404.)

Ci me restringu la cele adresate *mie* de sub C, si la cáte se voru afla in strinsa legatura cu acelea, pazindu strictu anonimitatea amendoror'a, de si de altmentrea prea bine ne cunoscemu unulu pre altulu inca de dieci de ani.

Rogu inse pre dn. B. semi dè volia, se scriu si eu cu ortografi'a si dupa gramatec'a, care-mi place, precumu-i dau, si iam datu asemenea totu de un'a forá de nece una mustrare, precumu bene seie. Fiendu cá sum omulu pacei, si nu bucuros me scolu asupr'a nemenui, de cátu cându-mi cauta se me aparau. Marturia-

acestu dreptu maretiu, de care se bucurá si proletariulu celu mai saracu dein Aten'a si Rom'a.

ÉR politiciloru, deca cáte una data le vene volia, se si mai scaimbe dein ametietiale-le si incurcature-le politice cu cáte una *clai*e de intrebari filologice, celu pucinu eu nu le imputu, ci le dau si totu dreptulu, fiendu cá totu serietoriulu, fia autoriu, au numai gazetariu, dupa parere-mi in a-ante de tote se cuvene a fi cátu-si decátu filologu.

De acea se nu ne mai mustrămu unii pre

altii, nece se ne imputămău ci se traimu că frații, filologi și politici, va se dica: candu filologiei se politiseze, candu politiciii se filologiseze, deca le va veni chefu.

Chiar si intrebari a pune, credu că este liertatu fia-caruia, atātu politicului cătu si-filologului. De ce nu?

Dn. B. a pusu una *multime* de intrebari filologice la a. 1862, cându filologiei (cari?) politisau barbatesce, la cari se plange că filologiei nu iau respunsu. Omnia suum tempus habent. Asia se pare, că pre la a. 1862, eră tempulu politiceii, er' nu a filologiei; si filologiei, de filologisau, pote că nemenea nu iar' fi ascultatu, inca pote că s'aru fi aflatu unii, cari se le dica că-su pedanti, de nu si sciu alege tempulu, cându se filologiseze.

Acumu inse tempulu s'a scaimbatu, marțuria conclusa-le adunarei de la Abrudu și de la A. Julia, in care forte multu s'a filologisatu. De unde tempulu fiendu pre cătu se pote de favorabile pentru filologia, intrebarile de nou puse de dn. B. suntu (totu cu u) la tempulu seu, — si si voru află negresitu respunsure-le sale.

Se pote intemplă inca si acea, că unii filologi se puna intrebari forte curioase politiciloru ex professione, numai cătu acumu nu e tempulu de politisatu ci de filologisatu. De aceea se trecemu la altu obiectu.

Dn. B. numai de cătu la începutu, dein vre-una câte-va esemple de prepusetiuni si de adverbia, ce dupa pareremi nu-su a se scrie cu *u* in fine, trage una conclusiune *generale*: că asia dar' nece una prepusetiune si nece unu adverbium se nu se mai scrie cu *u* finale. La ast'a nu am se oserbezu de cătu, că dupa regulele logice: a particulari non licet concludere ad universale. De almentrea asta conclusiune éراسi ar' fi unu felu de *compromisu*, că si celu proiectatu in nrulu 61 alu Gazetei, ce nu-lu acceptezu nece aici.

Aici cutezu a adauge si una mica roganente in favorea bietiloru *tipografi* si *corectori*, cari-su in periculu de a capetá preste degete pentru *u* finale, — că se fia liertati, că-ce dieu a nevolia credu se pota fi tipografii (de nu cumu va culegatorii de litere) de vina intru asta, er' corectoriloru destula nevolia le este, că-si strica ochii cu corecture de câte 2—3 ori, panà nu mai vedu bene, asia cătu le pieru totu gustulu de a mai filologisá si eli.

Ci vin'a, de e cene-va de vina aici, mai curundu e a' dniloru autori, scrietori, corespunđenti, redactori etc. Celu pucinu ast'a e parerea

mea, in carea inse nece de cumu numi arogu infalibilitate, că si intru alte nece una data.

De z, mai că nu am se reflectezu nemica, numai singuru asi dorí, că dein esemplele mele se nu traga éراسi una conclusiune prea generale, că mai susu, — că la atari conclusiuni, ce nu au premise-le cerute, nu me potiu involi, credu că nece Dn. B., de va luá lucrulu la mai strinsa socotela. Ce se faci, deca Logic'a, nu numai a fapteloru, de carea atâtea berfescu politiciii, ci si a idealoru e inexorable!

Ci de aci se trecemu la *jurnale ori diurnale*, cumu le place pentru ale caror'a bacanalia, saturnalia dn. B. face responsabili pre bietii filologi.

Aici, cauta se premitu, că le face dn. B. una strambetate neliertata, — filologiloru dicu, nu cumu-va se intielega jurnalistoru.

Dn. B. imputa filologiloru: că de ce sufera bacanalia-le jurnalistoru si de ce nu le sbiciuescu, — scí asia cătu se o sentia si se se inderepte.

Dn. B. ne a remasu detoriu de a ne spune: cumu si unde? Lasa, că noi amendoi suntemu trni, si nu sciu dein ce cauza infira numai pe-catele jurnalistoru de *dein colo* de munti, er' de ale cestoru de *dein coce* — tace mulcomu. Nu cumu-va ast'a mirosa a partialitate, seu are frica de ai nostri?

Pre celi de *dein colo* abea cunoscu pre unu-lu — doi, si inca si pre acestia, in cătui căpatu gratis; că dieu nu me lierta impregiurari-le, de si nu-su omu lipsitu, că se versu atátia bani de chartia cu spurcatulu de agio, deca n'ai galbeni si sfantzichi, pre tote rizele de chartiutie de preste munte, deca si de almentrea nu-su alta, de cătu cumu le descrie dn. B.

Asia stà treb'a si cu tota cea alalta literatura romanesca, a transcarpatianiloru, dein carea abia ne vene se ne castigămu una decima, seu centesima.

Capriciale Bucurescieniloru inca mi-su cunoscutu, că, de si nu asia desu, dar' si io de multe ori si indelungu avui onore de a le ascultá in persona.

Inse ce-ne e omulu, carele se cuteze a sbiciuí atari bacanalia si capricia? seu celu pucinu se spereze, că sbiciuitur'a va avé resultatulu doritu!

O! surdis narrare fabulas, — numi place. Eli-si au pre Moise si profetii loru, asculte-i, er' de nu voru vrè se asculte de acestia, atunci nece de se va scolá cene-va dein — Trni'a — nu voru crede.

Apoi Trni'a si Ungari'a pentru dnia lor e *terra ignota*. Brasiovulu dupa geografi'a celoru dein tiera se afla in tier'a nemtiesca; noi cesti dein coce toti suntemu *ungureni*, pucinu de nu ne dicu chiaru unguri, cu tote că nu noi, ci eli si-au numitu tier'a in stilu diplomaticu *Ungrovlachia*, precumu arata tote cartile betrane scrise si tiparite de sute de ani.

Dn. B. scie bene, că Bucurescianii ne dicu noue ungueniloru, că nece nu scimu romanesce, ci numai *ungurenesc*; si deca ese vre una carte *romanesca* dein pen'a unui *ungureanu*, apoi fia ea cătu de buna, totui afla eli *cusuru* dîcundu: că e scrisa ungurenesc?

In atari impregiurari apoi bate-te cu more-le de ventu, si spargeti capulu, că cavalerulu de la Mancha, — dá nu io.

Suntu dora mai bunî si mai lesne de capacitate diurnalistii nostri pre cari dn. B. nece cu degetulu nui atinge, camu precepu dein ce cauza? N'asi crede.

Sei luâmu numai că prein fuga. Cu *Albina* amu *ispravitu*; amu dîsu, ce amu dîsu, io si altii, si dn. B. nu mai are cuventu de a ne impu-tă, că amu tacutu. Poftimu *resultatu*!

Concordi'a, suntu (cu u) acumu că la 4 ani, de candu a întorsu accentele punendu accentulu greu, unde alti crestini *de dein coce* punu acutu, si caciula lui î, unde noi-i punemu numai punctu et vice-versa. Ea sia camu auditu candu si candu căte una inieptatura (nu sbiciuire), ci in desiertu; ea stă mortîsiu langa ce a apucatu la inceputu, de si cele alte diurnale ungro-trne, chiaru si *Albina*, facu choru in contra-i. Poftimu *concordia*!

De *Gazeta* — tacu, fiendu că tace si dn. B. De XXIX de ani, de candu vieza, vedeti ce sporiu a facutu in limba si ortografia, cumu oserbeza ortografi'a comisiunei filologice, alu careia si dn. B. a fostu membru, de nu me insielu.

Celu pucinu de *meseria* (archaismu e ori neologismu?), de *zoiu*, *zoru*, *huiduitu*, *menitu* etc., de declinatiunea *tati*, *judi* etc., nu am fostu auditu, pană nu le amu cetitu in *Gazeta*, si chiaru dein pen'a dului B., si pană astadi nu sciu, ce însemneza *zoiu*, si *zoru*, cele alalte le precepu.

Dn. B. care are atâta influentia asupr'a *Gazetei*, de ce nu o sbiciuesce, se nu serbeze atate bacanalia, că si altele, si inca fiendu asia de betrana si patita? Medice . . .

Dlui B. ast'a e prea usioru a o face, si dupa influenti'a ce o are, si dupa talentele si ocupatiunile, ce le a doveditu, că se fia de mostra celoru alalte mai tenere mai sburdate, pre cu-

mu suntu toti tenerii, că nu cumu va se o intreca cele mai tenere in corectura, limba si ortografia (de ex. cumu este *Famili'a*, de si merge *acumu* pre 2 ani.)

Pentru cari tote, departe se fia, se asteptu ceva multiemita, — că ce dieu nu sum ambitiosu, dn. B. bene scie, ci numai le am scrisu asia, pentru că dn. B. a scrisu altele totu camu asia.

Er' de la filologi nu astepte multu, pentru că eli nu au nece casa nece mesa, nece suntu (cu u) independenti că politicii, nece considerati de una conditiune că acestia. *Albina* ne spune verde, că chiaru si la lucrarile filologice ale fietoriei societati literarie dein Bucuresci nu voru luá parte *numai filologi*, ci si alti barbati *capaci* a judecă despre *cele ce voru dice filologii*; va se dica: filologi si *hyperphilologi*. Poftimu dar' dniloru filologi, mergeti la Bucuresci, sfermati-ve capulu in lucrari filologice, si apoi, candu veti crede, că ati *ispravitu*, voru veni *hyperphilologii*, barbati *capaci* (mai *capaci* de catu filologii in filologia) si voru trage dunga pre lucrarile dnielorvostre crucisi si curmedisi dupa *chefu*.

Nu ar' fi mai bine, că dein capulu locului se se apuce acesti barbati *capaci* de lucrarile filologice? Celu pucinu aru scapá vestiari'a Romaniei de spese superflue pentru *calatori'a* si diurnele filologiloru.

Fromosu prospectu pentru filologi! Si apoi mai dica dn. B. se cuteze filologii a sbiciui pre diurnalisti! Paria-te bene, se scape cu spatele nesbiciuite de alti. Eca *onorea* filologiloru! Si cumu-i voru ascultá si in Bucuresci si aliurea!

Aliurea? Dá.

Lumea scie, că filologii nu au inca nece una foitia propria, unde sesi depuna meditatiunile sarbede, ci suntu (cu u) constrinsi a trai inca totu dein pomena.

La Abrudu s'a proiectatu de ore-cene, se se incepa una *folia curatu filologica*. Motiunea cadîu, cumu se scie, seau pentru că nu s'a semtîtu necesitatea unei atari folie, seau pentru că s'a semtîtu imposibilitatea sustinerei ei. Destulu, că cadîu.

La A. Julia se proiectă in estu anu una *folia mestecatu filologica*. S'a vorbitu multe frumosa pentru ea *ex incidenti*, er' candu a fostu se venia la ordinea dîlei, cere sia mai adusu amente de ea? Nu se afla urma in protocolu.

In a. trecutu una onorab. redactiune a oferitu filologiloru foli'a sa (politica-literaria) se fia teatru de certe filologice, ci nu mise pare, se fia acceptatu filologii acestu ofertu maranemosu.

Dein ce cauza? Unii spunu pre aici, pentru că redacțiunea acelei folie scaimba ortografi'a corespondentiloru. Ast'a am patitu-o și io. De acea nece nu am mai tramisu nemica de atuncia la acea de almentrea prea stimata redacțiune.

Unii mai dicu și alt'a, ce inse se pote aplica la *tote* gazetele politice-literarie dein imperiulu austriacu, — că ce de cele alalte miam spelatu manu-le mai susu, — nu numai la un'a, despre care *fiacere* se pote convinge, că e adeveru.

Asia neavendu filologii foli'a loru propria, unde se *sbiciuesca* pre diurnalisti, mai alesu deca toti-su peccatosi? Modestum esse oportet, qui aliena mensa fruitur, — am invetiatu in copilaria, și nu se potē se fii *grobianu* in cas'a altuia, de care te rogī se te lase in la-intru.

Si apoi, deca te lasa, vedi unde te pune: — sub *lavitia*, au dupa usia! Si candu ti primesce ceva, tio tiparesce totu cu *slova* nerunta, pare că au de scopu, se desguste pre *cetitori* de la atari — secature filologice. Amu patitu-o! si io, si chiaru si dn. B.

Candu dein cuntra, articlii politici siedu in fruntea mesei, pre scaune inalte, implendu câte 2-trei colonne, totu cu litera mare. Se vede, că acestia-su dragulu tatei și fetiori de baba, cătu tie mai mare dragulu a te uită la eli.

Mi-aducu a mente, că in 186²/₃ am scrisu doue serie de articli, frati gemeni, de lă una mama, inse unulu politicu, altulu literariu, pre unulu l'am tramisu la Brasiovu, pre celu alaltu la Pestia. Se vedi, ce li-s'a templat.

Celu politicu se resfaciă in vre-o XII articli in colonele de antaniu ale Gazetei, cu litera mare și fromosa, de implea ochii tatâniso de lacreme de bucuria.

Candu frate-so, carele se dusesse catră apusu, siidea sgulitu că vai de elu sub mesa la petiorele articliloru politici dein Concordia. E bene! apoi se mai filologizezi, deca diurnalistii asia te tracteza, — maltracteza? Ba dieu nu se platesce, — ci se totu politizezi, că incai asia ai *onore* și te punu dupa mesa.

Eni se vedemu, ce patiesce chiaru si dn. B. candu nu politizeza. Articlulu quasi-filologicu dein nr. 61, se afla pre pag. 4! Er' articlulu celu mai nou, la care acumu respundiu, l'affi taliatu in 4 bucatiele in 4 nri totu pe pag. 4-a.

Va se dîca, redacțiunea Gazetei, chiaru si articlului dein pen'a dlui B. nu ia concesu mai multu spatiu, de cătu cei potea scote că cu dentii dein ghiara-le politiceii nesaturate.

Apoi deca dn. B. inca o patiesce asia, asia dicundu in cas'a sa, noi cesti alalti ce potemu speră in cas'a altuia? Numai dn. B. avu atât'a omenia la Gazeta, de ia tiparitu și articlii filologici cu litere mari, și inca unele ce mari!

Nu suntu (totu cu u) tote acestea destulu de momentosa argumente, că se avemu și noi filologii una bieta de folitia, macaru (cu u) cătu unu fundu de taliariu, carea se o potemu numi a nostra, unde se ne resbolimu și noi dupa placu, și se nu ne caute a amblă totu cu caciul'a in mana pre la usie-le politicoiloru?

C.

Biserica' catēdrala din Zagrabia.

(Vedi ilustratiunea de pe pagin'a 401.)

Afara de catedralele din Viena, Milano și Praga putiene biserice sunt atātu de antice ca biserica' catēdrala din Zagrabia. Cladirea ei cade cam pe timpulu infiintiarei episcopatului de Zagrabia, alu careia fundatoriu a fost unu preotu din Boemia cu numele Duch la anulu 1091. — In decursu de siepte seculi multe tempestati a trebuitu sē suferē acēsta biserica, pana cand sub Bela IV venindu tatarii in Ungaria și trecandu de aci in Croatia mai de totu au ruinat'o, asiē că la 1248—55 a trebuitu sē se edifice de nou in form'a marētia și stilulu escelinte precum ni-se infatșiadia astadi. — Mai in urma episcopatulu de Zagrabia s'a aredicatu la demnitatea de mitropolia și Georgiu Haulik mitropolitulu de adi a incheiatu nrulu 74-le alu episcopilor de Zagrabia.

LANTIULU DE AURU.

Novela svedica de Onkel Adam.

(Urmare.)

Este in generalu unu adeveru, că ce e stravechiu, aceea se pastrēdia mai bine in intunericu atātu in lumina materiala cătu și in cea ideala. Ceea, ce creșce, are trebuintia de lumina, dara ceea ce decade, se darima mai usioru la lumina de cătu la umbra. De aceea parinte, — adause elu cu o trasatura satirica, ce jocă imprejurulu gurei sale, — intunericulu e fōrte necesariu pentru pastrarea institutiuneloru vechie.

Dupa ce se pusera camerele ore-cumu in ordine, contele s'a instalatu; caracterulu seu pareu din timpulu, din care se retrase in patrimoniulu seu, a fi mai

moderatu, adeca erá in armonía cu sufletulu seu neliniscitu, care nu iubiá presintele, ci care trebuia sê vie die séu in suveniru, in care fia-care obiectu erá imporatu cu cunoscuti istorici, séu erá silitu sê se refugie die intr'o relatiune tenebrósa, pe care nu e cunosceám.

Contele erá unu fantastu; inse unu fantastu nobilu cu unu simtiementu adancu de dreptu si adeveru; de si dorinti'a sa, de a fi liberu de defecte, luase póte tocmai de aceea o directiune, care parea a decurge din prejudetie inradecinate, cá-ci raru e cine-vá asié de plinu de prejudetie ca fantastulu, ce se crede liberu de ele. Eu lu visitam si-lu aflam adessé ocupatu cu lectura, inse elu ascundeá tot-deun'a cartea, daca vini-amu cu.

O data inse o vedui totu-si; erau scriptele lui Jung-Stilling. Domnule conte — dicu — Dumniavóstra cititi istorii de visfuni si spirite. Me 'ndoescu sê credi in asiá ce-va?

— Si de ce nu parinte? Óre e ceva nepotrivitu in acést'a, séu credi cá omulu ar formá terminulu extremu a creatiunii si aru fi indatá đupa Dumnedieu? Nu credi sê se póta, ca sê imbrace sufletulu omenescu, liberatu de materi'a bruta, care o are aici unu corpu mai finu, ethericu, care sê se potrivésca cu starea sa noua? Eu credu in acést'a si affu o mangaere. Ce ar fi óre omulu, daca n'aru catá sê intre macaru pre 'ntr'unu presimtiementu intunecosu si straniu in viéti'a sa fiitóre, spre a capetá o idea despre ceea, ce contine? Ce amu fi noi toti, déca n'am u crede in acést'a mai multu séu mai pucinu clarú si adeveratu, dara nu e omu, care sê nu crédia la o lume de spirite, chiaru daca o ica in risu, vrendu sê arete, ca-e omu luminatu. Daca se apropia mortea de aceia ce-i sunt scumpi inimei omului, déca i apuca cu manile ei cele osóse si i trage in mormentu, daca degetulu providintii ílu persecuta, atuncea, crede-me parinte, elu va crede intr'o lume de spirite, va crede in sórte, care nu e hazardu, ci atmosfer'a unei lumi spirituali.

— Nenorocirea e plina de prejuditii — observai eu.

— Nenorocirea — díse Contele — parte ai dreptate, nenorocirea e nóptea sortii omenesci. Daca cineva-e fericitu, atunci nu aude cursulu regulatu alu rotii sortali. Elementulu pamentescu si-pastrédia dreptulu seu de-a ratecí; inse acést'a-e insusírea nenorocirei parende, cá-ci cea adeverata are aceea-si urmare ca si nenorocirea. Siodi cu o consórta iubita si cu copiii-ti intr'o séra lina de multiamescu lui Dumnedieu pentru fericirea-ti, séu ingenunchia inainte patului lor de mórte. In casulu antáiu esci fericitu, in casulu alu doilea doboritu de durere, inse in amendoe casurile nu te simti singuru. E ce-va afara de tine, ce-vá nevediatu, neaudítu, cu tóte aceste simtítu de simtiulu din laintru, care vorbesce despre mórte si viéti'a. Si tocmai acestu ce-vá eu lu numescu lumea de spirite.

— Inse, Domnule Conte — dísei mintea ni spune.

— Mintea — repetá elu intrerupendu-me — ce e mintea, ce e asta proprietate de-a analisá fia-care gandire, fia-care simtiementu alu apróplei seu; Parinte! ce e mintea in asemenare cu presimtiementulu? mintea in asemenare cu credinti'a? Cine cunosce o lume mai buna si o visédia numai de ea, cine crede intimu si tare la o unire a simtieminteloru sale cu autorulu lor, care e Dumnedieu, acela lucra en gros; cine inse in superbi'a ratiunii sale descompune ce e santu, divide ce-e individibile, acela-e unu cametariu de atome, de minute. Eu n'am potutu suferi neci odata mintea pré intielepta, care vré sê se víre in totulu si care socóte a luá parte la totulu, fara a o face acést'a. Mintea mi pare tocmai ca unu tieranu necioplitu, care vírindu-se intr'unu salonu de balu, stá, mustra intieleptiesce totulu si care cu tóte aceste prefera tonurile scripcariului din satu mai multu de cátu acórdele pline ale orchestrei. Asié-e rationabilulu. Daca ar poté sê se víre in ceriu, atuncea ar recensá music'a Sferelor, si ar resoná, cá angerii nu canta pe arpele lor cu destula precisiune si viéti'a, séu cá corulu cerescu e pré slabu in basu. Nu spune parinte! ce spune mintea; eu dícu, cá ea nu scie nemica despre aceste.

Se disputa cu Contele, ar fi fostu sê-mi prapadescu verb'a de flori de cucu, cá-ci elu daca contestá dreptulu judecatoriu a mintii, atunci nu aveam ce opune visatoriei sale.

— E o mangaere — díse contele o data — de-a crede in manifestari de spirite. Eu locuescu aici, servitoriulu meu in etagiulu alu doilea, si de aceea ar crede cine-va cá mi se face urítu. Din contra. Candu noptea luminarea mea incepe a arde mai intunecatu, candu sioptesce ce-va printre frundiile arboriloru, candu tóte mobilele pocnescu si se aude unu tonu, care pare a fi sunetulu unui clopotu séu unu cantecu séu alta ceva . . . atunci incepe viéti'a mea cea adeverata, atunci me primblu prin camer'a, si stau cate-o-data locului, si ascultu. Ah! atuncea simtiescu adese cum se imfla unu ríu de deliciu in anim'a mea bolnava; . . se misca ce-va in camer'a alaturata. — „Aceea e Jul'a“ strigu si deschidu usi'a. Luminarile joca si o sioptire lina merge prin casa . . . „Julio, Julio! tu nu m'ai uitatu“ dícu si apoi me punu in patu si adormu, visandu de ea.

Contele se cufundá intr'o cugetare adanca, inse curendu ridicá ochii sei intunecati si-mi catá in fatia cu o privire blanda si clara. Asié-e — díse elu — cá esci amiculu meu, cu tóte ca nu poti aprobá visatori'a mea, cumu o numiti voi intieleptii. Eu vorbiam de Jul'a mea; nu e cunosci, cu tóte cá a fostu asie de indelungu din enori'a dtale; — erá aceea, care fu adusa atunci in ser'a, candu ve vedui pentru 'ntáia si data, la dvóstra . . . ea, consorteia mea si Domni'ata sê nu 'ncerci de-a-mi luá prin rationamentu o credintia, care mi s'a facutu atátu de necesaria.

Contele se asiedia pe-unu jetiu si incepu astu-feliu naratiunea sa :

— Cas'a baronului Lindespare in Stockholm, era in timpul, din care datedia naratiunea mea, locul de adunare pentru totu ce posedea capital'a de spiritu si frumosu. Soarelele sale erau cunoscute pentru tonulu elegantu si umorulu nesilitu, ce domnia in ele. Casele erau ornate cu gustu, fara de-a bate la ochi ore-care lucsu; totulu era lucsu si cu tote astea nemic'a estraordinariu nu strica armonia intregului. De aceea nu se observa abundanti'a, totulu era asié de nesilitu si versatu din intregulu. Numai daca discompuneai lucsul casei, vedeai ca e lucsu.

Baronulu era de multi ani veduvu; pe consort'a sa, o nascuta spaniola nu o vediu semu neciodata; inse ea lasase o fiica frumoasa si dulce, unu amestecu din ros'a inflacarata a sudului si din neu'a nordului. Ea era din'a locului si sute rivalisau pentr'unu surisu de pe budiele ei. Acea era Juli'a . . . ea deveni consortea mea.

Eram uniti de o jumetate de anu si aveamu o locuintia deosebite, inse la fia-care soarea Julia trebuia se fia la tatalu ei, spre a face onorile de primire.

In un'a in zile societatea era mai numeroasa decatu totu-deun'a si eu vediu printre multime pe-unu barbatu, pe care nu-lu cunosceam, care ficsa inse necontentitu ochii sei pe soci'a mea. Elu era naltu si slabu, avea o fatia palida si infundata, nisce trasaturi drepte si fara vietia, si numai ochii sei scanteietori, pe cari ficsa cu ore-care indignatiune pe soci'a mea aretau vietia. Era imbracatu in negru si numai o stea mica de brilante luciá in bort'a bumbului, care areta, ca elu era ambasadorulu ore-carui guvern. Acestu omu pareá a fi de vre-o cinci-dieci de ani si pucini peri albi contrastau forte multu cu perulu seu in colo negru. Nu sciu de ce me interesam asié de multu de elu; lu gasiamu neplacutu si cu tote astea me atragea. Era unu farmecu ca acel'a, pe care-lu influentiadia sierpii mari asupra victimelor lor.

Socrulu meu se apropiá de mine. Cine-e omulu acel'a 'n negru — intrebai.

— A! — respunse betranulu — mai ca asiu fi uitatu de-a i te recomandá; e-unu spaniolu, ca si reposat'a mea consorta, vina!

I urmai si in curendu stamu inaintea acelui omu curiosu.

— Cautati Don Caldero! — incepu socru-meu — aici am onore a Vi presentá pe ginerele meu Contele Lejonswárd . . . Don Caldero atasiatu la ambasador'a spaniola.

Imbracatul in negru spuse mai multe cuvinte din datorie catra socru-meu, care se departa de la noi.

— Domnia-vostre, Domnule Conte sunteti, judecandu dupa aceea ce potu vedé, celu mai fericitu con-

soré din Suedia rece, mi pare bine de-a fi facutu cunosciintia cu dvostre — dize Don Caldero — V'amu observatu de multu si aveamu intentiunea de-a ve afla numele, fiindu-ca pareti ca si mine a nu lua sem'a numai la esteriorulu, ci si la interiorulu unui omu, me bucuru de-a fi gasitu o ruda spirituala.

(Va urma.)

DATINELE POPORULUI ROMANU.

VII.

Cinstele.

Asie se numesce o descantatura pentru unu morbosu.

Descantatoarea crede, cumca morbosulu a vatematu pe Sant'a Maria, Sant'a Anna, Santu Ilie, seu pe Mateasiu Craiu, — seu e stricatu de venturi, si pentru aceea e morbosu.

La descantare se iau 7. mani de faina, si se facu 7 gramade — in tota gramad'a se pune cate unu banu, si tota gramad'a capeta numele unei zile din septemana, adeca: Dumineca, luni, etc. Morbosulu si-alege o gramada, si descantatoarea spuindu-i numele gramadei, morbosulu 7 septemani in din'a aceea trebuia se postesca fara a manca pane copta din diu'a aceea, se nu se perie pe capu si se nu lucre.

Descantatoarea unge pe morbosu, pe urma aprinde trei lumini, afuma cu tamaia, — si cu unu cocosiu in mana, de 9-ori ingenunchia pe langa mesa, si dicandu: In numele tatalui etc., dice urmatoarele versuri:

I.

„Maria Dómna mare,
 Ca tu esti mai tare
 Peste lume, peste tiéra,
 Ca Juon*) sema n'a bagatu,
 Si elu mes'a ti-a 'mburdatu
 Si elu blidulu ti-a versatu,
 Hainele ti-a urititu
 Picioarele ti-a stropitu, — —
 Si tu te-ai maniatu,
 Si tu i-ai luat
 Manele si picioarele
 Tari'a si puterile,
 Mintea si vederea,
 Vieti'a sanetatea,
 Si lumea cu bogatatea, — —
 Si tu te-ai maniatu
 Si ca i-ai lasatu
 Focu si ferbintiela,
 Frica zebunela

*) Numele morbosului.

In crerii capului,
 In osulu grumazului, — — —
 Slobozi-i puterile,
 Manele si piciórele,
 Cã mës'a vomu redicã,
 Piciórele le-omu spelã,
 Hainele le-omu curatî,
 Blidulu l'omu plinî,
 Sê-i asiedi ferbintiél'a
 Spaim'a, bolansél'a
 Elu nu te póte purtã
 Hraní si adapã
 Pentruca manca bucate
 Calcate frementate,
 Si bé apa turburata
 Din fantana secata, —
 Si sê-i dai tu adi unu lécu,
 Ca sê-i póta fi de vécu,
 Cã la santele biserici
 A le dulcii maiche Precesti
 Ne vomu rugã Dómna mare
 Siepte díle rugatóre,
 Juonu sê remana luminatu,
 Ca argintulu de curatu,
 Ca díu'a ce l'a facutu,
 Ca mam'a ce l'a nascutu.*)

II.

Ilie Domnulu mare,
 Cã tu esti mai tare
 (Ca si partea I. pana lu *stropitu*:)
 Coci'a ti-a stricatu
 Si leucile au picatu
 Si tu te-ai maniatu
 Si tu i-ai luat
 Manile si piciórele,
 Tari'a si puterile
 Si din mani ai facutu cuie
 Si din picióre, leuce,
 (Ca si partea I. pana *spelã*:)
 Coci'a vomu chití,
 Tóte vomu pliní,
 Sê-i asiedi ferbintiél'a etc.**)

VIII.

Venturile.

Acést'a e continuare de la Cinste. —

Descantatórea ie cele 7. gramade de faina, cei 7
 bani, luminele si tamai'a, pe urma capulu de cocosiu
 (daca morbosulu e parte barbatésca) séu de gaina (daca

*) Se repetiesce tóta, cu inceputulu : Anna Dómna mare !

***) Se repetiesce cu inceputulu : Mateasiu Craiu Domnulu
 mare. Eu nu sciu de unde a ajunsu acést'a pe aci ? !

e muierésca) si le duce la otarulu satului, si acolo unde
 e semnulu, adeca gomil'a, le arunca, le imprastia.

Cinstele ce le-a pusu santei Marie, si Anne, pre-
 cum santului Ilie si lui Mateasiu Craiu, acuma le aduse
 ca sê le puna la Dînióre si ventóse, daca cumv'a mor-
 bosulu e stricatu de aceste, si dîce versurile urmatóre :

„Voi nouedieci si nóue
 De dînióre
 Frumosióre,
 Juonu vi da capu,
 Capu pentru capu,
 Mani
 Pentru mani,
 Picióre,
 Pentru picióre,
 Si elu ve cinstesce
 Mës'a vi-o chitesce
 Si vi-o 'mpodobesce,
 Si ve molcomesce, —
 Capu-i desplatesce,
 Dar' stringeti venturile
 Si facaturile,
 Ventulu celu mare
 Ventulu celu tare,
 Ventulu infocatu
 Ventulu turbatu,
 Ventulu cu tíepa,
 Ventulu cu sagéta,
 Ventulu cu ventórele,
 Ventulu cu halósele,
 Cu faceri necurate,
 Cu faceri spurcate, — —
 Si treceti drumurile
 Si treceti gomilele
 Si treceti otarele
 — Si voi nóuedieci si noue
 De ventóse
 Cu venturi
 De multe renduri,
 Grele ca pamentulu,
 Usióre ca gandulu,
 Iesíti si ve domoliti
 Si ve prepaditi,
 In codri
 Cu petri,
 La cele teraitóre
 Lemne neroditóre,
 Cã acolo vi léculu
 Traiulu si véculu !^(**)

At. M. Marienescu.

*) Unu ceva nedisputabilu pentru legatur'a credintiei cres-
 tine cu acea pagana ; dovedi nóue pentru originea nóstra romana,
 deórece poporul nostru inca nu a seuitatu mitologi'a stramosi-
 loru !

Ce e nou ?

** (Diet'a Ungariei) — precum se vorbește — se va conchiamă dîlele aceste pe finea lui noemvre.

** (Din Cetatea de petra) ni se scrie: „In 15 opt. s'a tîenutu conferintia in Siomcut'a-mare pentru vederea statutelor societății romane de lectura botezate: „Kövárvidéki olvasó egylet.“ Desbaterile au decursu barbatesce in limb'a magiara. Despre partinirea literaturii ti-potu scrie atât'a, cã in anii trecuti in Chioru avea fia-care comuna fôia romanésca, si adi in districtulu intregu abié vei gasi dóra diece esemplare, unele si dintre aceste raticite din comitatele vecine.

** (Inmormentarea primatului Ungariei) se intemplã in 23 l. c. cu o pompa nespusa. Precum scriu foile, speșele inmormentãrii se urca la 30,000 fl.

** (Din Oradea-mare) primimu scirea trista, cã coler'a acolo dîlelele trecute incepù sê grassedie cumplitu. O multîme de familii se mutara la sate, unde epidemi'a nu se ivi inca.

** (Inscrierile la universitatea din Pesta) se voru incepe in 29 l. c. si voru tîené pana in 10 nov. éra prelegerile se voru deschide in 5 nov.

** (Hymen.) Frumós'a domnisióra Teresia Sincai, fié'a dlui preotu din Borhidu in comitatulu Satu-marelui a pasitu la casatoria cu dlu teologu absolutu Teofilu Valeanu, fratele repausatului Pamfilu. Angerulu fericirei sê li surida totdeauna!

** (In nrulu venitoriu) vomu incepe a publicã unu ciclu de articli fôrte interesanti, despre originea romanilor de dlu Georgiu Baritiu.

** (Dieta Croatiei) s'a conchiamatu pe 19. noem.

Literatura si arte.

** (O fôia noua,) si inca de asta-data nu la București, ci aici in Pesta! Fôia cea noua va fi intitulata: „Amiculu Poporului“ va sê dîca, are sê fia fôia pentru poporu. O astfel de întreprindere este de multu dorita in literatur'a romana; misiunea unei foi pentru poporu este una dintre cele mai frumóse, — dar mai nainte de tóte se recere ca fôia botezata „pentru poporu“ sê fia scrisa in stilu intru adeveru popularu, cã-ci numai astfel ea va poté corespunde asceptãrii comune. Nu scim daca „Amiculu Poporului, va vorbi poporului romanu intru adeveru in limb'a poporului? cã-ci din invitatiunea de prenumeratiune nu aflãmu, cine va fi redactorulu? precum neci acea, cã óre cand va incepe a esî? Scimu numai atât'a, cã proprietariu si editoriu va fi dlu Sig. Victoru Popu cã *novel'a* va esî joia si va constã pe anu 4 fl.

** (Unu nou diuariu) a aparutu la București sub redactiunea dd. R. Scribanu si Demetriu N. Preda. Diuariulu pórtã frumosulu nume: „Daci'a Romana.“ Va aparé de dóue-ori pe septemana in formatulu „Romanului.“

Gacitura de semne.

De Maria Papiu n. Chesieli.

!u;a ?,,e△ e ,â;?o,,e —
Valu,,i 'au,,u „eve,,:a;u
i “e a“a ∇u,, ,a?o,,e
i:△ ui :“!e;f'u !e,a,a;u
la,,a șalulu a“ei la?e
:ei;a!?ia u;u △a:?e!u
u;e !a△rișe △u,a?e
Ve,,:a u;u 'u 'u!△e a;e,,e!u.

,,a;ca.

Deslegarea gãciturii numerice din nr. 32: „Ioane Puposiu.“ Deslegare buna primiramu de la dómnele si domnisiórele: Catarina Craciunescu n. Sacosianu, Sionia Sacosianu, Maria Papiu n. Chesieli, Elena Popescu, Irina Vulturescu, Eleonora Ardeleanu, Minodora Popovicu, Amalia Munteanu, Lucretia Popu, Ana Popescu si de la domnulu Stefanu B. Popovicu.

POSTA REDACTIUNEI

Deva. Pardonu! Dóue septemani am fostu departe de Pesta, de aici urmã dar neimplinirea grabnica a dorintilor. Totu din acésta cauza nu potui respunde la mai multe epistole sosite in dîlele absentãrii mele.

Homorodu. Ti-am scrisu epistola privata, in care am cerutu urgentu ceea ce am cerutu si de altadata. Tramite-mi-o de locu!

Oradea-mare. I. P. Asceptu poesi'a promise; dar articulu despre care mi-ai scrisu si despre care amu vorbitu, cand va sosí?

Lugosiu. Dupa sosirea mea a casa primii epistolele tale. Ti-multiamoscu. Si eu eram de opiníune, cã va fi de ajunusu a publicã numai biografi'a.

Despre opurile primite de euredu de alta data, acuma fia de ajunusu a amintí, cã versurile: Amant'a mea, — Diorile se crépa, — Romanc'a, — Ce-o mai négra decâtu nóptea, — Eu Ielitia te iubescu, — nu se potu publicã.

Liege. Asceptu cele promise, precum si atare poesi'a. In septemana venitóre veti primí o scrisóre de la mine.

Blasiu. M. E. Nu e inca gata novel'a despre care mi-ai scrisu? Daca e gata, tramitemi-o de locu, cã-ci acuma s'ar poté publicã.

 Cu esemplare complete mai potemu sierbí.

Proprietariu, redactoru respundiatoriu si editoriu: **IOSIFU VULCANU.**